

KARTA PRZEDMIOTU NA ROK AKADEMICKI 2020/2021

INFORMACJE OGÓLNE

1. Nazwa przedmiotu kształcenia

Farmakologia

2. Nazwa jednostki prowadzącej moduł

Wydział Nauk o Zdrowiu, Zakład Pielęgniarstwa

3. Grupa treści kształcenia

Nauki podstawowe

4. Typ przedmiotu

obowiązkowy

5. Poziom studiów

Studia pierwszego stopnia

6. Liczba punktów ECTS 2

7. Poziom przedmiotu

podstawowy

8. Rok studiów, semestr

I rok , semestr II - letni

9. Liczba godzin w semestrze

	Wyk.	Ćw.	L.k.u.p.*	MCSM	Prj.	ppn*	Zp.	P.z.
Sem.II	30	30	-	-	-	-	-	-

10. Język wykładowy: polski

11. Wykładowca (wykładowcy)

dr Barbara Jędrzejewska

INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

12. Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu podstaw fizjologii, biochemii

Wiedza z chemii na poziomie licealnym

13. Cele przedmiotu

1. Poznanie poszczególnych etapów procesów farmakokinetycznych (LADME) i farmakodynamicznych. Wpływ tych procesów na efekt farmakologiczny stosowanych leków. Wpływ procesów chorobowych na farmakokinetykę leków. Rola cytochromu P450 w metabolizmie i interakcjach leków
2. Wiedza w zakresie mechanizmów działania i farmakoterapii poszczególnych grup leków w tym pr krwią i środkami krwiozastępczymi. Znajomość działań niepożądanych, przeciwwskazań do stosow Wiedza w zakresie występowania interakcji między lekami, lekozależność.
3. Znajomość zasad i posiadanie umiejętności wystawiania recept na leki przewidziane do kontynuacji leczenia oraz form recepturowych na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i zlecenia na refundowane wyroby medyczne. Umiejętność korzystania z informatorów farmaceutycznych i z baz danych o produktach leczniczych

14. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych	
Student, który zaliczył przedmiot:	Metody i warunki weryfikacji efektów uczenia się
WIEDZA - zna i rozumie:	
A.W 19 poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w ustroju i działania uboczne;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W20. podstawowe zasady farmakoterapii;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W21. poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W 22. wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W23 ważniejsze działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W24. zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.W25 zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
UMIEJĘTNOŚCI-potrafi:	

A.U7. szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz w różnych stanach klinicznych;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.U8. posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.U9 wystawiać recepty na leki niezbędne do kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
A.U10 przygotowywać zapis form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza;	odpowiedź ustna, testy: wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, wyboru Tak/Nie lub dopasowania odpowiedzi
KOMPETENCJE SPOŁECZNE- jest gotów do:	
1) kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną; 2) przestrzegania praw pacjenta; 3) samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem; 4) ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe; 5) zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu; 6) przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 7) dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	Samooocena Ocena grupy Obserwacja
15. Treści programowe	
Forma zajęć - wykłady	

1. Farmakokinetyka (procesy uwalniania leku, adsorpcji, dystrybucji, metabolizmu, eliminacji) 2. Farmakodynamika 3. Mechanizmy działania leków układu przywspółczulnego. Efekty pobudzenia i hamowania układu przywspółczulnego. Działania uboczne, przeciwwskazania. 4. Mechanizmy działania leków układu współczulnego. Efekty pobudzenia i hamowania układu. Działania uboczne, przeciwwskazania. 5. Leki znieczulenia miejscowego i ogólnego. Patofizjologia bólu. Opioidowe leki przeciwbólowe. Lekozależność. Objawy zatrucia. Tolerancja. 6. Niesteroidowe leki przeciwzapalne. Mechanizm działania - objawy uboczne. Interakcje. 7. Leki przeciwdepresyjne – podział na grupy, mechanizm działania. 8. Leki neuroleptyczne i anksjolityczne. Nasenne i uspokajające. 9. Nootropowe. Stosowane w chorobie Parkinsona. 10. Autokoidy ,leki przeciwhistaminowe. 11. Leki układu pokarmowego. Leki układu oddechowego 12. Leki układu krążenia. Diuretyki. 13. Leki stosowane w terapii zakażeń bakteryjnych. Lekooporność. 14. Leki przeciwwirusowe, przeciwgrzybicze, przeciwgruźlicze. 15. Leki krwiotwórcze, krwiopochodne, krwiozastępcze.	
Forma zajęć – ćwiczenia – kształtujące umiejętności praktyczne	
1. Pochodzenie i podział leków. Nazewnictwo leków. 2. Recepta, zasady wypisywania recept, nomenklatura stosowana w recepturze 3. Regulacje prawne. 4. Rodzaje stosowanych dawek, wyliczanie dawek dla grup wieku. Stężenie lecznicze. 5. Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego, w tym hydrolizaty białek mleka. 6. Zastosowanie środków spożywczych, które może kontynuować pielęgniarka. Wystawianie recept na środki spożywcze. Źródła informacji nt. aktualnych list refundowanych środków spożywczych. Źródłowa dokumentacja medyczna prowadzona przez pielęgniarkę przy wypisywaniu recept na środki spożywcze. 7. Praktyczne wypisywanie recept uwzględniając dane związane z identyfikacją pacjenta, płatnika i osoby ordynującej 8. Praktyczne wypisywanie recept uwzględniając dane związane z poziomem refundacji, Kody uprawnień dodatkowych pacjenta 9. Recepta transgraniczna. Recepta na środki odurzające. 10. Postaci leków. Praktyczne wypisywanie recept na różne postaci leków. 11. Źródła informacji o lekach. 12. Zasady wypełniania zlecenia na wyroby medyczne. Zasady refundacji wyrobów medycznych i ortopedycznych. 13. Praktyczne wypełnianie zlecenia na wyroby medyczne i ortopedyczne. 14. Zasady zawierania umów z Narodowym Funduszem Zdrowia na wystawianie recept refundowanych. 15. E-recepta, e-zlecenie, e-skierowanie, e-dokumentacja medyczna . Zasady wystawiania,	
16. Narzędzia/metody dydaktyczne	
1. Metoda podająca – wykład	
2. Metody praktyczne- ćwiczenia ,	
3. Metoda problemowa - dyskusja	

4. Metoda eksponująca- pokaz	
Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)	
Wykłady - test wiadomości,	
Ćwiczenia -sprawdzian wiadomości, sprawdzian umiejętności praktycznych	
Obciążenia pracą studenta	
forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem**	60 godz.
Wykład	30 godz.
Ćwiczenia	30 godz.
SUMA	60 godzin
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU – 2	
Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1.Dominiak I., Gaworska-Krzemińska A., Kiliańska D.: Ordynowanie leków i wypisywanie recept. Przewodnik dla pielęgniarek i położnych; EDUMETRIQ, 2016	
2.Rajtar-Cynke G.. Recepty Zasady wystawiania ; Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016	
3.Rajtar – Cynke G.(red.): Farmakologia Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa,2015	
4 Hryniewiecka E., Joniec-Maciejak I. Ordynacja i farmakoterapia w praktyce pielęgniarki i położnej	
5. DZIENNIK USTAW Warszawa, dnia 17 kwietnia 2018 r. Poz. 745; ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA1) z dnia 13 kwietnia 2018 r. w sprawie recept	
6. Tymiński R. Woron J. Niekorzystne interakcje leków - aspekty kliniczne i prawne. Medical Tribune, Warszawa 2020	
Literatura uzupełniająca:	
1.Korbut R. (red): Farmakologia po prostu Wyd. UJ Kraków 2007	
2. Obuchowicz E., Małecki A., Kmiecik-Kołada K. Okopień B.: Farmakologia dla studentów i absolwentów kierunków medycznych	
Formy oceny - szczegóły	
Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie wiedzy; Kryteria oceny wiadomości ,(skala ocen- b. dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny)	
1. Bardzo dobry - opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk , samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce . Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.	
2. Dobry plus - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość , wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.	

3. **Dobry** -Opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie uogólnień i związków między nimi, stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.
4. **Dostateczny plus**- opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.
5. **Dostateczny** –opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy pomocy nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.
6. **Niedostateczny** – brak wiadomości programowych, brak rozumienia uogólnień, umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Test wiadomości Sprawdzian wiadomości:

Końcowy egzamin w formie testu, zawierający-70 pytań jednokrotnego wyboru, wielokrotnego wyboru, wymagające krótkiej odpowiedzi, pytanie z luką, typu prawda fałsz. (za odpowiedź poprawną otrzymuje 1 pkt). Oceny; dostateczna – 51-60%; 61-70% dostateczny plus; 71-80% -dobry; 81-90% dobry plus; 91-100% bardzo dobry.

Kolokwia częściowe oparte na testach- 15 pytań z 4 wariantami odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź przyznawany jest jeden punkt. Kryterium zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60% prawidłowych odpowiedzi. Za każdą prawidłową odpowiedź przyznawany jest jeden punkt. Kryterium zaliczenia jest uzyskanie co najmniej 60%.

Metody i kryteria oceny efektów kształcenia w MCSM; ocena nauczyciela akademickiego w zakresie; wiedzy, realizacji zadań praktycznych.. Skala ocen przypisanych do całego przedmiotu.

Formy i warunki zaliczenia przedmiotu; Przedmiot kończy się egzaminem pisemnym.

Warunki zaliczenia przedmiotu i dopuszczenie do egzaminu;

Wykłady; kolokwium pisemne.

Ćwiczenia; obowiązkowa obecność na wszystkich zajęciach, pozytywne oceny ze sprawdzianów pisemnych zadań praktycznych.

• Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Bezpośrednich informacji o problematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji
2. Zajęcia odbywać się będą w PSW w Białej Podlaskiej
3. Zajęcia odbywać się będą zgodnie z aktualnym planem zajęć
4. Konsultacje odbywać się będą zgodnie z obowiązującym terminarzem

*L – laboratorium (w przypadku zajęć z języka obcego oznacza lektorat)

** Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia **oraz konsultacje**

L.k.u.p.* - laboratorium kształtujące umiejętności praktyczne

pbn.* - praca własna studenta pod kierunkiem nauczyciela akademickiego